

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.  
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.  
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

## Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

## Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.  
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două-ori 24 fl., — de trei-ori 30 fl.  
rândul cu litere garmond.

## Dela națiune!...

Sibiu, 2 Aprilie n.

— „Lumea noastră nu e ca lumea voastră! Statul nostru nu e statul vostru. Voi abia de eri-alaltăeri aveți constituție, noi o avem de o mie de ani. Voi sunteți obicinuiți cu octroările, noi nu le cunoaștem și nu le vom primi, pentru că la noi toate drepturile Coroanei sunt dela națiune! Regele le-a primit dela noi, pe cale constituțională, prin urmare și aceea ce ne dă Regele trebuie să se facă pe cale constituțională!...”

Cam așa răspund zierele maghiare celor dela Viena, cari mereu vorbesc despre posibilitatea octoării unei legi nouă electorale ungare, pe baza căreia vor avea apoi să se facă viitoare alegeri parlamentare.

Au dreptate gazetele maghiare când spun, că Coroana toate prerogativele sale dela națiune le-a primit, firește, dela națiunea politică ungară, va să zică dela toate popoarele cari locuiesc aceasta țară, pentru că de fapt așa stă lucrul.

Dar așa stă lucrul în fiecare stat! În fiecare stat poporul și-a cedat o parte, mai mare ori mai mică, din drepturile sale Domnitorului, pentru că acesta să le exercite spre binele și fericirea tuturor.

A cedat deci Regelui ungar și națiunea magiară o parte din drepturile ei, pe cale constituțională, însă nu cu scopul ca earăși să le reclame pentru sine, atunci când așa îi va veni pofta! Le-a cedat pentru todeauna, așa cum s'a făcut lucrul și în celelalte state, în toate. Și tocmai aceasta e partea necorectă, am putea spune imorală, a politicii maghiare, că vine și cere îndărăt dela Coroană aceace de bună voie i-a cedat atunci când împrejurările au silit-o să o facă aceasta.

Articolul de lege XII din anul 1867 despre învoiala cu Austria, respective cu Coroana, nu Monarhul l-a făcut, ci națiunea maghiară, prin reprezentanții ei constituționali, prin parlamentul țării, și l-a trimis gata Monarhului spre aprobare și sancționare. Iar în articolul acesta de lege, care e lege fundamentală, mai mult chiar, e însăși constituția modificată a țării ungurești, se spune apriat, că dreptul de a dispune asupra armatei, cu privire la limba de comandă, la administrație și la conducere, aparține exclusiv Regelui, ca drept primit dela țară, dela națiune.

Acum de ce vine „națiunea” și își reclamă iarăși acest drept pe care l'a cedat odată Regelui? Cine o mai face aceasta, nu în viața popoarelor, ci chiar și în viața particularilor? Cine mai îndrănește să ceară îndărăt aceace de bunăvoie a donat cuiva? Iar celce totuși o face aceasta, mai poate fi conșiderat oare, după regulile sociale de astăzi, de om serios, corect și cinstit? Așa credem, că și Maghiarii cari știu judecă vor răspunde cu noi împreună că — nu.

Dar păcatul acesta în politica maghiară e vechiu, foarte vechiu.

Datează dela începutul erei constituționale. Atunci deja a început politica maghiară, imediat cum s'a văzut stăpână pe situație, să iee îndărăt dela naționalitățile nemaghiare toate favorurile ce le câștigaseră mai nainte, și a mers atât de departe, încât a luat îndărăt și aceea ce ea, de bună voe, a fost dat naționalităților. N'avem decât să ne provocăm în privința aceasta la legea despre naționalități, în care politica maghiară a depus frumoase drepturi pe sama naționalităților, și apoi la legile aduse mai târziu, prin cari a fost ciuruită întreaga lege de naționalități, ne mai rămânând alta din ea decât numai titlul. Mai că nu-i vine omului să creadă că a fost cu puțință lucrul acesta, într'o țară a cărei reprezentanță constituțională, floarea națiunii maghiare, asigură pe cei de buze nemaghiare la anul 1861, că drepturile naționale ale naționalităților nemaghiare au să fie puse „sub scutul onoarei națiunii maghiare!”

Nu le spunem acestea pentru a face cuiva imputare, ci pentru a constata un lucru, anume: că concesiunile făcute odată naționalităților nemaghiare din patrie, bunăoară în legea de naționalități, la nici un caz nu puteau fi luate iarăși îndărăt, după cum de fapt s'a întâmplat, dacă Viena nu-și dădea consentimentul la aceasta, fie și numai prin tăcere. Acum, dacă politica maghiară s'a avântat atât de sus în îndrăneală, încât a cutezat și cutează să ceară îndărăt chiar și dela Coroană unele din prerogative lepe cari ea le-a cedat Coroanei de bună voe, — în toată forma, pe cale constituțională, — nu e alta decât o urmare firească a concilianței, a închiderii din ochi ce i-s'a arătat din partea Vienei totdeauna când același lucru l-a comis față de naționalități. Ar fi fost bine deci, dacă la prima ocaziune li-se spuneă Maghiarilor un „veto” energic și categoric, pentru că atunci nu ajungeau lucrurile la nici un caz acolo unde au ajuns. Căci știut este, că mâncând vine apetitul!

**Manifest.** E vorba ca mâne, Marți, să apară manifest prin care Maiestatea Sa comunică țerii, că alegerile pentru dietă de ce nu se pot face în termenul legal de trei luni dela dizolvarea parlamentului. Mercuri va fi publicat apoi contramanifestul coaliției.

**Lege electorală octroată.** Ziarele din capitală aduc știrea, că moștenitorul de tron Francisc Ferdinand ar fi declarat cu ocaziunea vizitei făcute zilele trecute la Drezda, că în Ungaria (și poate și în Austria) va fi introdusă prin octroare o nouă lege electorală, pe baza căreia se vor face apoi la toamnă alegerile pentru dietă. Ziarul „Budapesti Hirlep” aducând știrea constată, că are cunoștință pozitivă despre aceea, că guvernul într'adevăr s'a ocupat cu ideea octoării unei legi electorale compusă pe baza sufragiului universal, și că toate lucrările sunt gata pentru a se putea face încercarea cu octoarea în oricare moment.

## Din protopresbiterate.

### Sinod protopopesc în Hunedoara.

— Martie 1906.

În 14/27 l. c. s'a ținut sinodul protopopesc al tractului nostru. Au luat parte la acest sinod peste 20 membrii preoți și mireni.

După serviciul Dzeesc la orele 11 a. m. — membri s'au întrunit în școala noastră confesională, unde pâr. protopop Păcurariu prin cuvinte potrivite declară sinodul deschis și invită pe membrii prezenți să pertracteze cu interes și dragoste frățească obiectele puse la ordinea zilei.

Se constituie biroul alegându-se de notar pâr. Constantin Dăncilă din Mane-reu, ear' bărbați de încredere, primarul Gheorghe Dănilă și pâr. Petru Șinca.

Comisia verificatoare constătătoare din membrii: Gheorghe Dănilă, Petru Șinca, și Nicolae Macrea luând în revizuire protocoalele de alegere și aflându-le în regulă propune — prin ref. N. Macrea — verificarea membrilor aleși.

Se cetește raportul general din care se reoglindează starea tractului și din datele statistice comparate cu trecutul se constată, că afacerile bisericesti-școlare lasă încă mult de dorit. — Pildele bune ce se dau din centrul protopopesc pare că prind rădăcini ici-colea. — Știind că biserica și școala este baza existenței noastre naționale — membrul Nicolae Macrea propune ca să se aleagă dintre membrii sinodului protopopesc o comisie cu însărcinarea ca în lunile de vară să meargă în tract, în mijlocul poporului, să-i deie poporului povețe pentru înființarea și susținerea școalelor noastre confesionale.

Pentru-ca scopul urmărit să fie încoronat cu rezultatele cât mai frumoase propunătorul — află de bine, ca atunci când comisia își va începe munca, să fie rugat ven. konzistor arhiepiscopesc să esmită în ajutorul acestei comisii 1—2 bărbați, din sinul konzistorului, cari să ocupă mai cu seamă cu afacerile școlare ca astfel munca începută — cu temeinicie, să deie roadele cuvenite.

Sinodul primește propunerea membrului Nicolae Macrea și alege în comisia școlară sub prezidiul protopopului tractual A. Pecurariu, pe membrii: Petru Șinca, Gheorghe Rain, Nicolae Macrea, Constantin Dima, Mihail Rimbaș și Sim. Chirca.

Comisia aceasta este îndatorată ași face raport despre rezultatul lucrării sale la proximal sinod protopopesc.

În comitetul și epitropia protopopiatului s'au ales: Gheorghe Dănilă, Teofil Tulcea, Petru Șinca, Gheorghe Rain, Gheorghe Hența, Mihail Rimbaș, Nicolae Popoviciu, Dr. Aug. Drăgici, Constantin Dăncilă, Nic. Macrea și Constantin Dima, precum și suplente. Defensor matrimonial: Dr. Gheorghe Dubleş.

Membrul Gheorghe Rain, pune în discuție starea materială insuficientă a protopopiatului și roagă prezidiul să ne comunice rezultatul rugării noastre către vener. konzistor în scopul de a contribui la „fondul protopopesc cu 600 cor. în loc de 400 cor. anual din fondul general al arhiepiscopiei. — Sunt protopopiate bogate — zice pâr. Rain — cari se bucură de favorul de a primi 600 cor. din fondul general, iar noi începători și săraci fiind suntem prea nebăgați în seamă.

Prezidentul comunică sinodului că conf. hotărârii sinodului protopopesc din

anul trecut, a înaintat rugarea la vener. konzistor, iar rugarea a fost respinsă arătându-ne calea, de a face rugare la sinodul arhiepiscopesc în această chestiune.

Pretenziunea noastră fiind modestă și justă membrul Petru Șinca propune ca să se redacteze din sinodul protopopesc de azi o rugare către sinodul arhiepiscopesc, iar deputații sinodali Gheorghe Dănilă și Dr. Gheorghe Proca să fie rugați a expune și verbal, înaintea sinodului arhiepiscopesc, starea în care se află tinărul nostru tract protopopesc.

Propunerea pâr. Șinca se primește și rugarea către ven. sinod arhiepiscopesc se și subscrie de membrii prezenți ai sinodului protopopesc și se predă dep. sinodal Gheorghe Dănilă spre a o duce la locul competent. Nima.

### Sinod protopresbiteral în Dej.

(Urmare).

Gherla, 25 Martie n.

**E. Partea școlară.** Pe terenul învățământului popular deși progresul este în continuă dezvoltare, totuși din lipsa de învățători calificați și la unii dintre cei aplicați din lipsa de devotament pentru școală și popor nu s'a putut ajunge la unele comune acel rezultat, ce'l reclamă spiritul timpului în care trăim. S'a făcut și se va face tot posibilul și pentru ridicarea de școale corăspunzătoare în acele parohii, în care încă nu sunt de acestea și pentru înzestrarea lor cu cele prescise de lege.

În anul școlar 1904/5 au ezistat 22 școale cu 21 edificii școlare și 1 închiriat, dintre cari 16 corezpunzătoare legii, deci cu două mai multe decât în celălalt an. — Școale nouă s'au ridicat, cu multe greutate în parohiile Gostila și Osoiu. La cea din Gostila a ostenit foarte mult parohul Victor Cupșa din Magogea.

La cele 22 școale au funcționat 12 învățători definitivi, 4 provizori și 4 toleranți.

În Gherla și Secătură sunt școale gr. cat., iar în Chenchiș, Diviciorii mari, Gălgău, Săcel, Dragomirești și Telișca cu filia Căscău școale de stat.

În Esc nici acum nu e întregit salariul inv. la minimum de 600 cor. din cauza că în lipsa de edificiu școlar corezpunzător legii, ministrul nu vrea să deie ajutor dela stat.

Salariile inv. s'au acoperit:

Din fond bisericesc 600 cor., dela popor 6290 cor. 50 fl., dela comuna politică 37 cor. 50 fl., dela arhiepiscopie 200 cor. și cuincuenalii din fond bisericesc 200 cor., iar dela stat în salarii 4762 coroane și în cuincuenalii 700 cor.

Obligați la școală au fost: dela 6—12 ani copii 868 și copile 830, iar dela 12—15 ani copii 332 și copile 318, dintre cari au umblat la școală dela 6—12 ani copii 653 și copile 492, iar dela 12—15 ani copii 237 și copile 204.

La catechisație au fost obligați 369 tineri și 315 fete, dintre cari au umblat 319 tineri și 273 fete.

Elevele dela școalele străine toți au fost catechizați prin preoții noștri din acele locuri.

La locul acesta prezbiterul G. Hango propune iar sinodul protopresbiteral deicide:

Având în vedere, că în urma mediului străin în cari să află elevii noștri dela școalele străine, aceștia fără o catechizație mai intensivă sunt espuși pericolu,



lui de a se înstrăina de către biserica noastră ortodoxă română; având în vedere, că la școlile străine nu se dau și pentru elevii noștri atâtea ore de catechizație câte prescrie legea (câte 2 pe săptămână pentru 1 clasă); având în vedere, că la școlile străine de multe ori orele de catechizație se pun chiar pe timp de ferii săptămânale, când elevii noștri sunt lipsiți de timpul de recreație, prin ce Religionea o conzideră numai de o povară pentru ei și așa se înstrăinează de către biserică; având în vedere, că la unele școlile străine s'au făcut încercări, ca religionea să se propună în limba maghiară, cu călcarea drepturilor divine ale bisericii, asigurate chiar și prin legile statului; și în fine având în vedere, că unor cateheți dela școlile străine li s'a detras remunerația dela stat pentru că nu propun Religionea în limba statului, adevărat în limba maghiară: sinodul protoprezbiteral însărcinează pe oficiul protoprezbiteral, ca la sinodul protoprezbiteral ordinar din anul proxim următor să raporteze — unde și la cari școlile străine avem elevi și câți elevi în fiecare clasă, câte oare de catechizație se dau pentru fiecare clasă la săptămână și nu cumva sunt acele puse pe zile de ferii săptămânale, cine sunt cateheții și de unde și cu cât sunt remunerați și în fine în ce limbă se propune Religionea elevilor noștri la fiecare școală străină?

Esamele publice anuale la finea a. șc. 1904/5 s'au ținut toate sub conducerea șefului tractual și rezultatul în general a fost mulțumitor. Tot atunci s'a făcut și vizitațiunea școlilor și cea canonică.

La finea anului 1905 dintre 18,292 credincioși au știut ceti și serie 2714 bărbați și 1268 femei, deci cu 231 mai mulți ca în anul 1904.

F) *Partea epitropescă.* De oarece nu toate comunele bisericesti au înaintat încă conspectele despre averile bisericesti-școlare și fundamentale, starea acestora nu se poate apreția de astădată.

Pentru rațiociniul fondurilor protoprezbiterale din anul 1904 P. ven. conzistor arhidiecezan a dat absolut epitropiei fără observări și statutele pentru administrarea fondului, pentru salarizarea protoprezbiterului le-a aprobat prin rezoluțiunea din 5 Septembrie 1905 nr. 5798 Plen. și tipărindu-se s'au distribuit comunelor bisericesti spre conformare.

Starea averii protoprezbiteratului se va vedea mai jos din raportul epitropiei protoprezbiterale.

*Reprizare istorică asupra protoprezbiteratului.*

Înainte de ași încheia raportul protoprezbiterului Teodor Herman în anul acesta împlinind 20 ani de când se află în fruntea acestui tract, face o scurtă reprizare istorică asupra lui, estinzându-se mai cu seamă la cei 20 ani din urmă, din care estragem următoarele:

Până la anul 1854 protoprezbiteratele de azi al Solnocului și al Dejului au format un singur protoprezbiterat sub numele de protoprezbiteratul Solnocului. În anul acesta însă fericitul episcop de atunci Șaguna prin circularul seu din 21 Octombrie 1854 nr. 817 a împărțit tractul în două, formând din el protoprezbiteratele Solnocul I. și Solnocul II. Tractul Solnocul I. (numit de prin anii 1880 tractul Dejului) s'a format în comunele: Baba, Gostila, Gălgău, Fălcușa, Corneni, Vimarare, Ciceu Poiază, Diug, Curtuișul-de-sus, Dobricel, Ciceu Giurgești, Ciceu Corabie, Ciceu Hășmaș, Gârbon, Magorjia, Chinești, Negriștei, Olpret, Ciubanca-de-sus, Ciubanca-de-jos, Osoiu, Vesc, Poiana Blenchi și Muncel, cu total 24 comune; iar tractul Solnocului II. s'a format din comunele: Rohia, Poiana Porcului, Văleni, Peteritta, Mașca, Borout, Ineu, Stoiceni, Dobriținaș, Dobric, Costeni, Cupșeni, Ungureni, Libotin, Rogoz și Suciul-de-sus, cu total 16 comune.

Cadrele protoprezbiteratelor acestora cu puține excepțiuni sunt aceleași ca și la separarea lor, iar reședințele protoprezbiterale au fost, atât înainte cât și după separare, în comuna unde au locuit protopopii ca parohi. În decursul timpului

organizându-se din nou protoprezbiteratele tractul Solnocului I. a luat numirea de tractul Dejului după numele orașului în care la anul 1873 s'a înființat o parohie nouă prin treceri dela biserica gr. cat. Parohia aceasta a fost organizată prin protoprezbiterul Solnocului II. Samuil Cupșa, sub care s'a ridicat o biserică de scânduri, demolată în primăvara anului 1906, după ce în anii 1900—1902 sub actualul protoprezbiter Teodor Herman s'a ridicat o frumoasă biserică de piatră, care a fost dată destinației sale în toamna anului 1905. După înființarea acestei parohii prin ordinul conzistorial din Iunie 1876 nr. 1613 reședința protoprezbiterală a fost mutată definitiv la Dej, declarându-se aceasta parohie de parohie protoprezbiterală, unde se află și azi și unde s'a ridicat apoi și o locuință de piatră pentru protoprezbiter, în care s'a înființat și o școală populară pentru pruncii credincioșilor noștri din acel oraș. Cam prin anii 1880 tract. Solnoc. I. a luat numele de protoprezbiteratul Dejului, iar tractul Soln. II de prpr. Solnocului.

(Va urma)

## In preajma conferențelor învățătoresți.

— Păreri. —

Școala noastră română a fost totdeauna datoare să împărtășească soarta poporului său, împărțind cu el bucuriile din vreme binecuvântate de Dumnezeu, cum și durerile din cele de răstribite.

Inchegarea acestui organism social-public și religios, cerut de însăși natura omului, este întemeiată pe constituțiunea naturii omenești, alcătuită din suflet și trup. Nu se poate lua trupului sufletul, căci atunci se nimicește; nu se poate mai departe înăbuși sufletul prin prea multă încredere dată trupului, căci atunci stricăm armonia dintr'aceste două elemente ale constituției noastre.

Chestia educării copiilor este o chestie vitală și una din cele mai însemnate, însemnată mai cu seamă pentru urmările ei binefăcătoare asupra vieții morale a omenirii. De la o rezolvare rațională a acestei probleme va depinde, atât fericirea copilului, cât și a societății în mijlocul căreia va fi pus să promoveze interesele culturale umanitare. Dacă așa stă lucrul, atunci trebuie să nizuim a da copiilor cunoștințele practice necesare, pentru ca în viața aceasta vremelnică să se poată călăuzi singuri pe marea acestei lumi pline de atâtea stânci.

Dintre mijloacele ce ne stau la dispoziție pentru validitatea și perfecționarea noastră pe terenul școlar, un loc de frunte ocupă conferențele anuale învățătoresți. Nimenea nu va trage la îndoială înrăurirea binefăcătoare a acestora, asupra învățătorimii noastre. Mai cu seamă timpurile grele, în cari trăim, ne impun datorița, ca învățătorimea să fie la locul ei. Ne vom grăbi deci a participa la conferențele învățătoresți, unde ni-se va deschide teren larg pentru a adauge nouă cunoștințe la cvantul de cunoștințe deja existent.

Căci să nu credem, că cu cunoștințele eșite de pe băncile școlii suntem desăvârșiți în cariera noastră, din contră ne mai lipsește mult, foarte mult, ceea ce numai studiul serios și continuu poate suplini, ducându-ne către limita perfecționării, știut fiind, că între neperfectiunile omenești să numără și uitarea.

Pentruca rezultatul muncii noastre să fie cât mai bogat în fructe, ar fi de dorit, ca fiecare membru al conferenței să-și ridice cuvântul acolo, unde se cere neapărată trebuință, căpătând astfel îndemn și însuflețindu-ne pentru cauza ce urmărim.

Și pentruca munca și activitatea desfășurată în aceste conferențe să nu rămână ascunsă sub obroc, ar fi un lucru foarte salutar, ca cele tratate acolo să se tipărească an de an în protocoalele menite pentru acest scop, ca astfel urmașii noștri să poată face comparație între progresul actual pe terenul școlar și cel viitor, având astfel o iconă fidelă înaintea ochilor despre mersul instrucțiunii în școlile

noastre populare. O zică aceasta din motivul, că lumea mare e obicinuită cu laude de toată forma și cu osanale speciale aduse singuraticilor indivizi, cu și fără îndreptățire.

Afirmațiunea aceasta a mea se întemeiază pe experiența din trecut. Câte idei, câte planuri și hotărâri frumoase și sănătoase — împodobite cu fraze frumos sunătoare — nu se aduc prin conferențele noastre învățătoresți, până în fine își așterne uitarea vâlul peste ele. Scurt zis, vorbă mai puțină și ispravă mai multă.

(Răhău). N. Hamsea.

## Conferențele învățătoresți.

Convocare.

În înțelesul hotărârilor Preaveneratului Conzistor arhidiecezan dto 3 Februarie a. c. nr. 85 școl. și 2 Martie a. c. nr. 2192 școl., — convoc pe toți învățătorii rom. gr. or. din cercul conferențiar al V-lea (protoprezbiteratele Sebeș și Alba-Iulia), la conferența învățătorescă, ce se va ține la 6 și 7 Aprilie st. v. în comuna Lancrăm.

Programul este următorul:

1. Organizarea școlilor economice de repetiție cu indicarea mijloacelor pentru susținerea acestora. Elaborarea acestei teme designate din partea Ven. Conzistor s'a încredințat: a) dlui Teofil Trifa, învățător în Pianul de jos; recenzent dl Gheorghe Albu, învățător în Pianul de sus; b) dlui Nicolae Hamsea din Răhău, recenzent Teodor Murgău din Cacova; c) dlui Emanuil Comanescu din Mihalț, și d) dlui Ambroziu Tătar din Sebeș, iar recenzent dl Avram Savu din Lancrăm.

2. Tema: „Limba română în școala populară“ o vor lucra: a) dl Gheorghe Gligor, învățător în Șugag; recenzent dl Ioan Păcală din Căpâlna; b) dl Ioan Buta din Sibisani, recenzent Vasile Zdrenghea din Petrisat.

3. Lecțiuni practice vor ține: a) din Istoria bisericească despre episcopul Vasile Moga, dl învățător Ioan Pavel din Lancrăm, cu elevii din cl. VI; b) din Limba maghiară despre scaun (a szék) dl Ioan Fleșeriu din Lancrăm, cu elevii clasei III.

4. Comisiunea școlară permanentă va raporta despre trebuințele școlilor și ale învățătorilor din acest cerc.

Lucrările conferenței vor fi precedate de serviciul divin obicinuit, la sfârșitul căruia parohul locului sau unul dintre domni învățători va rosti o predică despre importanța școlii.

Sibiu, la 16/29 Martie 1906.

Dr. Ioan Lupas  
comisar conzistorial.

Convocare.

În conformitate cu ordinul Preaven. Conzistor arhidiecezan din Sibiu nr. 85 școl. dto 3 Februarie 1906, am onoarea a convoca conferența învățătorescă a cercului II — protopopiatele Agnita și Făgăraș — la care au să se prezinte toți p. t. învățătorii dela școlile noastre confesionale. Ședințele se vor ține în 6 și 7 Aprilie st. v. Locul întrunirii este Sâmbăta de jos în localul școlii gr. or. române de acolo. Joi în 6 Aprilie la 8 ore dimineața se va ține serviciul divin în biserica gr. or. română din Sâmbăta de jos, la care sunt rugați a se prezenta toți învățătorii.

Programa lucrărilor:

Din limba maghiară:

1. „Masa“, anul al II-lea, predau I. Bica, inv. în Bărghiș, și I. Nicui, inv. în Cuculata; recenzent L. Zbărnenciu, inv. Toderița.

2. „Boul“, anul al III-lea, predau T. Macedon, inv. în Perșani, și Ilie Huiu, inv. în Prostea; recenzent N. Bugneri, inv. în Selistea.

3. „Subtragerea cu numeri dela 1 până la 100“, predau I. Bica, inv. în Dridif, și I. Maxim, inv. în Ruja; recenzent G. Bica, inv. în Sâmbăta.

4. „Alegerea manualelor acomodată pentru propunerea limbei maghiare, de C. Măhăra, inv. în Alțina.

5. „Vorbă multă, ispravă puțină“, disertațiune în limba română, de V. Monea, inv. în Toderița; recenzent I. Comșa, inv. în Măndra.

6. „Conjugarea unui verb în forma hotărârită, timpul prezent, modul indicativ“, anul al V-lea, prelegători N. Cârstea, inv. în Vărd, și V. Ștefan, inv. în Sâmbăta super. răsărit.; recenzent Ciungara, inv. în Breaza.

7. Analizarea unei ziceri — părțile vorbirei și ale zicerei — anul al VI-lea, predau I. Dragota, inv. în Chirpăr, și M. Ciugudea, inv. în Berivoii mici; recenzent G. Ștelea, inv. în Șelca nouă.

8. Tema designată din partea Preavenerat. Conzistor arhidiecezan: „Organizarea școlilor economice de repetiție cu indicarea mijloacelor pentru susținerea acestora“. Aceasta temă va fi și obiect de discuție în ședința următoare.

Sibiu, 20 Martie st. v. 1906.

Dr. Aurel Crăciunescu  
comisar conzistorial.

Convocare.

În virtutea ordinului conzistorial din 3 Februarie a. c. nr. 85 școl. am onoarea a convoca învățătorii din cercul VIII (Deva, Dobra și Ilia) la conferențele învățătoresți, ce se vor ține în 6 și 7 Aprilie st. v. în școala noastră populară din Deva. Deschiderii va premerge serviciul divin împreună cu invocarea duhului sfânt.

Program.

1. Propoziția amplificată și părțile ei, prelegere practică din limba română cu despărțământul III, de George Copos, învățător în Vălișoara.

2. Primăvara, prelegere practică din limba maghiară cu desp. II, de N. Igua, învățător în Deva.

3. Despre orologi, oră și subîmpărțirea ei, prelegere practică cu desp. III, de Ioanichie Olariu, învățător în Tătarești.

4. Cum își poate susține învățătorul autoritatea în și afară de școală, temă încredințată de I. Jula, învățător în Săcărâmb.

5. Organizarea școlilor economice de repetiție cu indicarea mijloacelor pentru susținerea acestora, temă pusă de Ven. Conzistor și tratată de Toma Roșu, inv. în Dobra, Ioan Petruțiu, inv. în Tlas, și Aron Stanilă, inv. în Chișodaga.

6. Raportul comisiei permanente despre starea învățământului de pe anul școl. 1904/5.

La conferențe sunt invitați și inspectori tractuali și directorii școlari ai acestui cerc.

Oaspeții sunt binevăzuți.

Sibiu, la 17 Martie v. 1906.

Aurel Bratu  
com. conzistorial.

## NOUȚĂȚI.

**Principele Ferdinand în Dreșda.** Primirea frumoasă ce i s'a făcut principelui Francisc Ferdinand în Dreșda a fost încoronată cu un prânz splendid de gală în onoarea lui. A toată și regele și principele în cuvinte de cea mai sinceră preținie și alipire. Muzica reg. 17 de husari i-a făcut serenadă. Mercuri sara principele a plecat din Dreșda.

**Înbileul șef-contabilului „Albinei“.** La 1 Aprilie a. c. n. dl Josif Lupaș, binecunoscutul și meritosul șef-contabil al „Albinei“ a împlinit 25 de ani în serviciul numelui instituit. Din incidentul acesta iubibilul a fost obiectul unor călduroase și bine meritate ovățiuni din partea corpului funcționarilor și a numărului săi cunoscuți și stimători. La inițiativa dlui director executiv Parteniu Cosma, corpul funcționarilor împreună cu câțiva membri ai consiliului de administrație și comit. de reviziune, s'au întrunit în onoarea iubibilului la un banchet festiv aranjat Sâmbăta trecută la „Împăratul Romanilor“ spre a da și prin semne vizibile expresiune sentimentelor lor de stimă și alipire față de acest distins funcționar al „Albinei“. Număroase toaste ridicate cu această ocaziune au relevat meritele deosebite ale iubibilului și excelențele serviciilor prestate institutului „Albina“ în cursul celor 25 de ani trecuți. S'a cestic și un mare număr de telegrame și scrisori de felicitare (ca la 40) sosite la adresa iubibilului din cercuri financiare române și străine, dintre cari unele ținute în termeni cât se poate de călduroși și elogiosi. Felicităm și noi pe iubibil!



**Conferența de eri** după amezii a fost ascultată cu plăcere și cu interes de public Dl Stanca, înainte de a trece la subiectul ce și-a ales, a arătat în câteva cuvinte importanța evenimentului, care e premiarea poeziilor dlui Goga. Poetul a fost aclamat la intrare — cu nespuse în-sufletire.

După acestea conferențiarul a vorbit despre *Pastelele lui V. Alexandri*. De fapt conferența e și mai mult și mai puțin decât arată titlul. Căci fără a se spune tot ce e de spus despre aceste poezii ale bardului dela Mircești, pe motivul că „orice așa mai zice, numai elogii ar fi“, dl Stanca a cetit multe pagini, în cari erau comparații între Alexandri, Coșbuc, Iosif, Goga.

Deși sunt unele amănunte discutabile, conferența în întregime a fost lucrată cu foarte multă tragere de inimă și cu pricepere, într-o limbă *volubilă*, — și a fost apreciată de asistenți, cari au aplaudat călduros pe dl Stanca.

**Dela „Academia Română“.** Premiul Năsturel de 4000 lei, a fost acordat anul acesta din partea Academiei Române domnului *Octavian Goga*, secretar II al Asociațiunii din Sibiu, pentru volumul său de poezii, apărută anul trecut.

**Descoperiri frumoase.** Ziarul „*Vossische Zeitung*“ aduce știrea senzațională că în acțiunile bandelor bulgare sunt amestecați și primministri și min. de război ai Bulgariei. Spune, că ei au liferat arme acestora, iar armele le-au comandat dela un fabricant din Budapesta, dela care au primit procente mari. Se zice, că afacerea ar fi descoperit-o ziarul bulgar „*Mir*“, căruia ministrii i au intentat proces de presă.

**Tulipanii**, mântuitorii colosalei idei patriotice abia și-au scos capetele în atmosfera rece a primăverii și au și pățit fiasco. S'a constatat adevăratul, că tulipanii aceștia liferati de firma *Fischer Emil* sunt produse aduse dela Viena. Dovezile aduse de foile guvernamentale răstoarnă toate protestările foilor opoziționale. Ce ironie amară.

**Iubileu de 500 ani.** În anul acesta se împlinesc 500 ani de când au ridicat Nemții în Roma un seminar de teologie pentru biserica lor. În luna lui April se va serba acest iubileu cu mare festivitate.

**Alegere de preot.** Duminecă în 25 Martie nou a fost ales de preot în comuna Armeni, tractul Mercuri, cu care ocaziune a fost ales cu totalitatea voturilor tinerul absolvent de teologie *Vasilie Spătaru*.

**Jidani din Rusia.** Societatea Standard aduce vestea din Odesa, că guvernul orașului Sebastopol a dat ordin că în decurs de 48 ore toți jidani să părăsească orașul și teritoriul lui întreg.

**Înmormântarea preotesei Silvia Simedrea n. Comșa din Scrofa.** Ni-se scriu următoarele: Silvia Simedrea n. Comșa preoteasă, după lungi și grele suferințe și-a dat blândul suflet în mâinile Creatorului, Duminecă la 5 ore p. m. la casa părintească, în etate de 38 ani, și după 20 ani de căsătorie cu soțul ei, parohul Gavriil Simedrea, care în adevăr urmărit de soarte nu de mult și-a petrecut la cele vecinice pe fiica sa Valeria, absolută a școlii de fete din Brașov, și acum se vede rămas a supleni și locul de mamă la mititele prunce nevinovate, Cornelia, Eugenia și Octavia.

Partea pământească a defunctei a fost înmormântată Marți în 14/27 Martie a. c. la 6 ore p. m. în cimiterul gr. or. din comuna Zdrappi.

Serviciul funebru a fost servit din partea domnilor *Vasile Dămian*, protopresb. din Brad, și de preoții Ioan Perian din Crișcior și Gheorghiu Almășan din Mihăleni. Dl protopresbiter a rostit o cuvântare ocazională, poruzând din cuvântul procului Ieremia „nu este durere ca durerea mea“. A scos la iveală mărimea durerii și a pierderii, îndemnând la resignațiune pe soțul greu lovit de soarte.

La acest act trist și duros al înmormântării, luat-au parte oamenii din Zdrappi, Crișcior, Mihăleni, Blăjeni și Scrofa, rudeni, cunoscuți, dând onorul din urmă.

Dela groapă s'au întors mai mulți la casele parohului și neconsolatului tată Ioachim Comșa, unde s'a servit pomană îndatinată. Tu soțule rămas intristat, și frate în Christos, mângăe-te ca preot al legii lui Christos prin cuv. evang. „Celce va răbdă până în sfârșit acela se va mântui“. Iar răposata odihnească în pace! Mihăleni, la 15 Martie 1906. *Gheorghiu Almășan*, paroh.

**Iurist — curajos.** Înainte cu două luni a ademenit un student iurist din Debrețin, Varga Lajos, pe fata unui farmacist de acolo să fugă cu el în lume. După-ce trista realitate le-a mai răcorit tâmpetele înferbântate au luat hotărâre să se omoare. Fata a beut veninul, iar viteazul iurist văzându-o murind n'a cutezat să bea. Fata a murit, iar' eroul a fost prins și judecat la temniță pe patru luni.

**Foamete.** În Spania a izbucnit mizeria foametei. Ultimii ani răi au adus pe capul țării această nenorocire. Oamenii lipsiți cutreeră cu sutele orașele și fură tot ce pot numai să ajungă la pâine.

**Expoziția de copii din Apoldul-românesc.** La crearea premiilor, ce se vor împărți între mamele vrednice la expoziția de copii, ce se va aranja de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“, în comuna Apoldul-românesc, au mai contribuit: Tasi Boiu, Radu Ardelea, Ioan Budiu, Constantin Nartea, Nicolae Bența, fiecare câte 1 cor.

**Alegerile în Rusia.** Din Rusia vin primele știri despre rezultatul alegerilor pentru dumă. Astfel din Moscva se vestește, că au fost aleși 63 guvernamentali 35 liberali și 8 afară de partid. Unele foi ungurești dau glas desiluzionării lor zicând: Ce bine ar fi să trăiască în Rusia.

**Copii sătui de viață.** În Viena în apropierea unui spital au aflat în zilele trecute două fetețe, fiecare de 13 ani, cari beuseră leșie și erau jumătate moarte. Le-au internat în spital, unde li s'a scăpat viața. Au declarat că s'au săturat de viață din cauza dojanelor profesorului.

Din Mezőtur încă au pierit doi studenți, unul din clasa a șasa, altul din a patra. Au lăsat pe urma lor scrisoare, în care spun, că au pus gând de sinucidere. Iată rodul educației moderne!

**Petrecere în Sânta-Măriei** Producțiune muzicală-declamatorică se va ține în Sânta-Mărie (Szent-Mária) la 17 Aprilie 1906 st. n. (a treia zi de Paști) dată de elevii și de adulții școlii populare conf. gr. or. române de acolo. După producțiune joc. Inceputul la 7 ore seara. Venitul e destinat fondului pentru edificarea școlii. Suprasolviri se primesc cu mulțămită, și se vor cuită pe cale publică.

**Jidan ori creștin.** Mercuri a murit în spitalul Crucii roșie din Pesta pictorul ungar Alexandru Bihari. Era jidan. Pe patul de moarte a făcut însă trecerea la religia creștină botezându-se catolic, confesiunea soției sale. Comunitatea ovreiască n'a voit să recunoască această trecere și a declarat, că mortul trebuie îngropat după ritul iudovesc. Catolicii încă s'au legat de trupul mortului, că e al lor. Chestiunea a ajuns la senatul capitalei, care a declarat, că chestiunea înmormântării depinde exclusiv dela familie, astfel mortul a fost îngropat după ritul bisericii catolice. Jidani au făcut protest și cer exhumarea mortului și înmormântarea lui după ritul lor.

Nr. 27/1906

## Concurs

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ va conferi pentru anul școlar 1905/6 un *stipendiu de 200 cor.* din „*Fundațiunea Gheorghiu Boeriu din Vadu*“, pentru un elev de naționalitate română, ce urmează la vre-una din școlile medii din patrie, având preferință în înțelesul literelor fundamentale aceia, cari sunt înrudiți cu fericitul fondator.

Cererile pentru acest stipendiu au să se înainteze comitetului central al „Asociațiunii“ în Sibiu (*Nagy-szeben*) strada *Morii nr. 6*, cel mult până la 20 April st. n. a. c. provăzute cu următoarele documente:

- atestat de botez,
- testimoniu de pe anul școlar 1904—1905.
- atestat de paupertate,
- documente prin cari să se constate înrudierea cu fericitul fondator.

Cererile intrate după terminul de 20 April n, nu se vor considera.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută la 27 Ian. 1906.

*Iosif Sterca Șuluțu*      *Octavian Goga*  
prezident.                      secretar

## Convocare.

Membrii „Reuniunii a doua de înmormântare din Deva“ împărțiți la filia nr. X. Zlagna și jur și toți oamenii de bine din Zlagna și comunele învecinate sunt invitați la *I-a adunare generală*, ce se va ține la 25 Martie (7 Aprilie) 1906, în ziua Bunevestiri, Sâmbătă, îndată după sfânta liturgie în biserica gr. or. din Zlagna și se va continua d. a. la 3 oare în școala gr. or.

### Obiecte:

- Cuvânt de deschidere și raportul directorului substituit despre starea filiei.
- Scopul și binefacerile reuniunii H. d. i. d. Deva, problemele ei din viitor cu „Școala de economie și meserii“, pentru orfanii săraci cei mai talentați din deosebitele părți ale reuniunii.
- Prelegere populară de directorul.
- Inscrierea de membrii noi, pe lângă taxa de 2 coroane 60 fileri de persoană.

Deva și Zlagna, 14/27 Mart. 1906.

### Apel.

Toți oamenii de bine, iar domni preoți și învățători din Zlagna și comunele apropiate sunt indeosebi invitați a veni în persoană și a aduce cu sine baremi câte 3 frunți pe d. a. la 3 oare în școala gr. or., pentruca mână în mână să înființăm una dintre cele mai puternice reuniuni din țeară.

Directorul:                      Directorul substituit:  
*August A. Nicoară*                      *Samuil Beșa*

## Cărți și reviste.

„*Comoara tinerimei*“ an. I. nr 15, revistă ce apare de 2-ori pe lună, conține articoli științifici și literari. Rolul conducător il are scriitoarea Sofia Nădejde.

**Biblioteca religioasă a „Telegrafului Român“.** Credem că facem bun serviciu credinciosului popor român publicând și apoi retipărind din când în când în broșurele mici și estine o colecție din viețile sfinților, sârbătoriți în biserica noastră, după întocmirea făcută de fostul protopresbiter al Sibiului, *Simeon Popescu*. Prima broșurică din această bibliotecă a apărut deja, sub titlul „*Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cesareei-Capadohiei*“. Conține pe 48 pagini, format mic, viața și minunile acestui sfânt, expuse în stil popular, după viața sfinților, tipărită în București la anul 1835. Exemplarul se vinde cu 20 fileri. Recomandăm tuturor cărturarilor noștri dela sate aceasta broșurică, nu numai pentru estinătatea ei, cât mai vărtos pentru cuprinsul religios-moral cel are, convingi fiind, că cetirea ei va procura fiecărui creștin ceasuri de mângăere și de întărire sufletească. Nu peste mult vom scoate a doua broșurică din această bibliotecă, urmând apoi pe rând și altele. Comandele să se adreseze *Librăriei arhidiecezane*, Sibiu (Nagy-szeben).

„*Dialoge*“, de *Iuliu Grofșoreanu*, învățător. Prețul 60 fileri, Tipariul tipografiei diecezane din Arad.

„*Păstorul sufletesc*“, numărul 4, a apărut cu următorii cuprins: Teodor Kövály de Kis-Nyires, schiță biografică „*Predici pentru Dumineca V din postul mare*, pentru Bunavestire, Dumineca Floriilor, Vinerea patimilor, Ziua de Paști, Dumineca Tomii și Dumineca mironosițelor. Schițe de predici pentru postul mare, sfaturi în scaunul mărturisirii, Cronică, etc. Apare odată în fiecare lună în Șimleul Silvaniei. Prețul 10 Coroane pe an.

„*Candela*“, a. XXV nr. 3. Dr. V. Găina: *Buddhizmul și creștinizmul*; Dr. V. Tarnavski: *Geneza*; *Cronică*, bibliografie, cazuri pastorale și text rusec.

### Poșta redacției.

„*Ia*“. Congru se împarte. Trimite cuitanța. Adresa s'a îndreptat. Recvisitele dorite se pot comandă prin librăria arhidiecezană din Sibiu.

Deva. Ți-am fost răspuns că nu putem publica lungul comunicat, decât numai ca inserat, pe plată.

## Dela „Reuniunea agricolă din Sibiu“.

— Impărțirea sămânțelor. —

În ședința sa cu data de jos, subscrisul comitet central, luând în conziderare cele 65 cereri intrate, a împărțit în mod gratuit între membrii petenți în total 76 klgr. semănță de trifoiu, 28 klgr. semănță de napi de nutreț și 39 klgr. semănță de luferă, și anume:

### A. Sămânță de trifoiu.

Izidor Blaga, paroh, Lancrâm, Nicolae Ivan, învățător, Dobârca, Toma Dragomir, paroh, Porcești, Florian Bologna, paroh, Marpod, Aron Suci, econ., Dobârca, Ioan Dobre, învățător, Deal, la fiecare câte 2½ klgr.; Valeriu Florian, paroh, Racovița, Dem. Orăștian, învățător, Apoldul rom., Ioan Stănuț, econ., Ilimbav, Ilie Iosof, paroh, Paleș, Demetriu Săcărea, inv., penz., Sebeșul sup., Vasile Dobre, paroh, Căpâlna, Comuna politică, Deal, Nicolae Sasu, notar, Nicolae Șurean, paroh și Alexandru Bârsan, învățător, toți din Rușciori, Ștefan Bratu, econ., Tilișca, Nicolae Cărpenișan, paroh, Răhău, Ioan Bratu, inv. dirig., Tilișca, Ioan Alexandru, econ., Topârcea, Ioan Marin, paroh, Răusadului, la fiecare câte 2 klgr.; Ioan Petrișor, paroh, Alțina, Irimie Răduț, notar, Avrig, Demetriu Ivan, paroh, Dobârca, Toma Doican, paroh, Sebeșul inf., Iordache Roșca Căpitan, propr., Săliște, Ioan Bunea, paroh, Tilișca, Petru Iuga, sen. și Petru Iuga, jun., ambii parohi Tilișca, Comuna bisericăscă Deal, Vasile Maxim, paroh, Avrig, Comuna bisericăscă Sebeșul sup., Ioan Mateiu, paroh, Sebeșul sup., Ioan Tatu, paroh, Țichindeal, Ioan Căndea, protoprezb., Avrig, Nicolae G. Popa, econ., Savu Florea, econ., ambii din Pianul inf., Ioan Demian, paroh, Nucet și Comuna bisericăscă, Sebeșul inf., la fiecare câte 1½ klgr.; Toader Masca, econ., Slimnic, Nicolae Ift. Ursu, inv., Bradu, Ioan Hanzu, paroh, Cacova, Ioan Bena, paroh, Pianul inf., la fiecare câte 1 klgr.

### B. Sămânță de napi de nutreț.

Teodor Necșa, paroh Bungard, Nicolae Dură, capelan, Deal, la fiecare câte 2 klgr.; Demetriu Băilă, inv. penz., Șura mare, Comuna bisericăscă Racovița, Ioan Cărpenișan, propr., Gârbova, Vasile Bălan, epitrop, Cristian, Nicolae Cărpenișan, paroh, Răhău, Ioan Bena, paroh, Pianul inf., Ioan Demian, paroh, Nucet, la fiecare câte 1½ klgr.; Irimie Răduț, notar, Avrig, Nicolae Ift. Ursu, inv., Bradu, Ioan Bunea, paroh, Tilișca, Vasile Dobre, paroh, Căpâlna, Aron Suci, econ., Dobârca, Vasile Maxim, paroh, Avrig, Ieronim Nemeș, inv., Cristian, Ioan Căndea, prot., Avrig, Nicolae G. Popa, econ., Pianul inf., Vasile Musoiu, notar, Bungard, la fiecare câte 1 klgr., Toader Mașca, econ., Slimnic, Ioan Hanzu, paroh, Cacova, Valeriu Millea, notar, Tilișca, Ioan Tatu, paroh, Țichindeal, Savu Florea, econ., Pianul inf., Nicolae Stoica, inv. penz., Bungard, la fiecare, câte ½ klgr.

### C. Sămânță de luferă.

Nicolae Gavrea, adm. prot., Bendorf, Teodor Necșa, inv. penz., Bungard, Comuna bisericăscă Galeș, Vasile Dura, vice-notar, Deal, Ieronim Nemeș, inv., și Vasile Bălan, epitrop, ambii din Cristian, Savu Florea, econ., Pianul inf., Nicolae Hința paroh, Sebeșul, Nicolae Stoica, inv. penz., Bungard, Ioan Călăraș, econ., Bradu, Ioan Aleman, econ., Topârcea, Alexandru Drăgan, notar, Orlat, la fiecare câte 2 klgr.; Ioan Petrișor, paroh, Alțina, Demetriu Ivan, paroh, Dobârca, Ioan Bunea, paroh, Tilișca, Valeriu Bunea, paroh, Fofeldea, Ioan Bena, paroh și Nicolae G. Popa, econ., ambii din Pianul inf., Vasile Musoiu, notar, Bungard, Comuna bisericăscă Răusadului, Comuna bisericăscă Șura mare și Nicolae Opriș, paroh, Șura mare, la fiecare câte 1½ klgr.

Sămânțele împachetate și purtând numele membrilor împărțiți se pot lua în primire din magazinul de semințe (hala de vânzare) al Reuniunii economice săsești (Piața mare) pe lângă o simplă adeverință de primire.

Membrii împărțiți sunt rugați a se para la sămănat sămânța primită și a nu o mesteca cu eventuala sămânță procurată



de la firmă neacreditată și în fine a ne face la timpul său raport cât mai amănunțit despre modul de purcedere la cultura acestor plante, cum și despre rezultatul recoltei.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, ținută la 26 Martie n. 1906.

Pantaleon Lucuța  
prezident.

Vic. Torășianu  
secretar.

## Din public.†)

### Mulțămite publice.

Cu ocaziunea concertului urmat de dans aranjat de tinerimea română din Budapesta, au binevoit a suprasolvi: Il. L. dni: Dr. Iosif Gall, membru în casa mag. (Lukarecz) 200 cor., Dr. Alexandru Mocsonyi de Foen, mare profesor. (Birchiș), 200 cor., Gheorghiu Szerb, cons. de curte (Budap.), 220 cor., Prea Sfinții Lor: Ioan I. Pap, episcop (Arad) 20 cor., Nicolae Popea, episcop (Caransebeș) 40 cor., Prea C. Sa dl Augustin Hamzea, arhim. (Arad), 20 cor., rev. dn. Ghenadie Bogoeviciu, paroh (Bp.), 10 cor., Il. S. dl Ioan cav. de Pușcariu, jude la curie, penz. (Bp.), 20 cor., Part Cozma, director la Albina (Sibiu) 10 cor., N. N., 50 cor., Silviu Suciu, secr. min. (Bp.), 20 cor., Anton Mocsonyi (Bp.), 100 cor., Petru Mocsonyi, 16 cor., Alexandru Mocsonyi, jun., 16 cor., dl Ionaș, 6 cor., Dr. Gheorghe Bilasko, med, 30 cor., dna Sofia Babeș, 20 cor., dna Sofia Vlad, 2 cor., Gheorghiu Sida, propr. 10 cor., Gheorghiu Rădulescu, 2 cor., Ilarie Dancașiu, 5 cor., familia Hornoi, 10 cor., Nicol Mihaiu, 2 cor., Nicol Chisan, 1 cor., Iosif Fărcescu, 3 cor., toți din (Budapesta), dna Iosefina Pop, 11 cor., dna Șagău, 6 cor., dna Monda, 6 cor. Ioan Roșca, 1 cor., Aurel Părvu, 2 cor., Ant. Huszár, 1 cor., dna Moldovan, 2 cor., dna Elisabeta Tanco, 6 cor., Dr. Emiliu Babeș, adv., 6 cor., Dr. Aurel Oltean, adv., 2 cor., toți din (Budapesta), Dr. Nicolae Poymar, adv. (Aleșd), 6 cor., Cornel Mesaroșiu, inginer, 6 cor., Dr. Iosif Siegescu, prof., 6 cor., Dr. Tit Babeș, adv., 6 cor., Victor Topoiu, 2 cor., Gheorghe Imbăruș, ingen., 2 cor., Alexandru Ureche, 2 cor., toți din Budapesta.

Și a rescumpărat biletele: Escel. Sa dl Ioan Meșianu, metrop. (Sibiu) cu 40 cor.; Il. Sa dl Dr. Demetriu Radu, episcop (Oradea M.) cu 50 cor.; Il. Sa dl Ioan Mezei, jude la curie (Bp.) 20 cor.; Dr. Aurel Novac, adv. (Biserica-Albă) 20 cor.; Andrei Cozma, dir. de bancă (Șimleul-Silvaniei) 10 cor.; Avram Păcurariu, protop. (Hunedoară) 10 cor.; Dr. Petru Pentia, adv. și soția (Panciova) 10 cor.; Ioan și Barb Lupul, (Zagrab) 4 cor.; Ilie Câmpean, (Gyo.-Sz. Mielos) 2 cor.; Dr. Valeriu Olariu, med. (Teregova) 10 cor.; Ioan Urzicean, (Gyo.-Békás) 4 cor.; Vasiliu Mica (Băsești) 4 cor.; Iosif Pop, propr. (Iloba c. Satmar) 10 cor.; Dr. Z. Chirtoc, adv. (Câmpeni) 10 cor.; Dr. Atanasiu Marienescu (Sibiu) 4 cor.; Simion Bozanciu, (Bis.-Albă) 20 cor.

Venitul curat al petrecerii a fost 1069 cor. 04 fil. care s'a depus la fondul societății „Petru Maior”.

Ne împlinim o plăcută datorință, când și pe astă cale ne exprimăm pentru marimoasele donațiuni călduroasa noastră mulțămită.

Comitetul aranjator.

Cu mare bucurie aduc la cunoștință publică, că iubii mei parohieni gr. ort. emigrați de curând la America-de-nord au avut îndemnul nobil a trimite la adresa oficiului parohial din Săsciori (protopresb. Sebeș) suma de 951 cor., din cari să se procure pe seama bisericii noastre două sfesnice de metal și un prapoe negru. Marimoșii binefăcători sunt, afară de doi, toți din Săsciori și anume au contribuit următorii: Traian Aleman, Nicolae Ilie Drăghiciu, Ioan Bunea, Ioan I. Mirion, Ilie Ilie Drăghiciu, Vasile Ioan Sivan, Nicolae Ioan Sivan, Ioan G. Roman, George Ignat, Ioan Constantin Rehovean, Marina Ioan Rehovean, Ilie Suciu, Constantin P. Bogdan Ilie P. Bogdan, Ilie P. Gabor, Ioan St. Petra, George Trif Ungur, Alexandru Maica, Irimie Mihai și George G. Faur, toți câte 21 cor.; Vasile Nistor, Dimitrie Ilie Radu și Ilie Ilie Radu, toți câte 21 cor. 30 fileri; Ioan M. Mihalcea, Vasile Basarabă, Daniil V. Bruntea, Ilie Sim. Moga, Ilie Ioan Dumbravă, Ioan Martin, toți câte 20 cor.; Petru Cioca, Marina I. Rahovean, Nicolae Ioan Luca, Ioan N. Bogdan, Mateiu Roman, Ioan Luca Ungur și Nicolae Vas. Capătă, toți câte 16 cor.; Vasile Ioan Capătă, Ierofteiu Istrate, Demian Ioan Aleman, Nicolae Ioan Aleman și familia, toți câte 15 cor.; Pavel Cătă 11 cor. și Ioan Fulea 10 cor.; Ana fiica lui Ioan Rehovean 6 cor.; Ioan Cră-

\*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacția nu primește răspunderea.

ciun și Ioan Roman, ambii din Căpâlna, câte 10 cor., deci în total 901 cor. 90 fil. Colecta a fost inițiată și dusă în deplinire de neobositul nostru tinăr Traian Aleman, care să primească și pe calea aceasta mulțămita noastră. Suma de 150 cor. pentru prapoe a fost donată de: Nicolae Il. Drăghiciu, Vasile I. Sivan, Ioan M. Mihalcea și Vasile Basarabă.

Primească toți acești marimoși binefăcători mulțămita noastră și jertfa lor să fie de exemplu și pentru alții, cari doresc a-și vedea casa lui Dumnezeu cât mai frumos împodobită! Dorindu-le sănătate și o bună reîntoarcere în țara lor le zicem: Dumnezeu să le ajute!

Pentru comitetul parohial:

Ilie Moga  
paroh.

Nr. 219/1906

(71) 2-3

## Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante Borgo-Bistrița, din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței, se deschide prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt venitele arătate în coala de fasiune B.

Concurenții au ași înainta suplicele instruite conform legilor în vigoare pentru parohiile de clasa I-ă la oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Bistrița în Borgo-Bistrița p. u. Borgo-Prund, și după prealibila incunoștințare a protopresbiterului, se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cântă respective a celebră și cuvântă.

Borgo-Bistrița în 15 Februarie 1906.  
In conțelegere cu comitetul parohial.

Simion Monda  
protopresbiter.

## Loc mare de zidit

(clădit) în imediată apropiere de stațiunea liniei ferate, foarte potrivit pentru zidirea unei fabrici sau pentru orice altă întreprindere, precum și o casă cu o grădiniță pentru o familie sunt de vânzare din mână liberă.

Adresa în administrația foaiei acesteia.

68 3-3

## Mare surprindere!

În viață nicidecum nu se mai dă ocazia aceasta.

500 bucăți cu numai 1 fl. 90 cr.

1 admirabil orologiu anker de precizie cu mers regulat, a se trage la 36 ore, împreună cu lanț și garanție pe 3 ani, 1 cravată modernă de mătășă pentru domni, 2 batiste fine, 1 inel cu imitație de peatră scumpă pt. domni, 1 sipcă de cigări de chihlibar, 1 broș elegant pentru dame (noutate), 1 oglindă de buzunar, 1 portmoneu, 1 pereche bumbi de manjete și 3 bumbi de pept toți din aur duble cu încheiatură patentată 1 drăgălaș alb um 10 chipuri cele mai frumoase din lume, 3 obiecte de haz 1 recușit de scris din nichel, 20 obiecte importante de corespondență și încă 400 diverse obiecte neapărat de lipsă în casă. Toate obiectele acestea, împreună cu orologiu, care singur e vrednic banii, costă numai 1 fl. 90 cr. Trimite cu ramburs sau după primirea înainte a banilor Casa de export de oroloage elvețiene A. GELB, Krakau, Postfach, 40/4

Dacă se comandă două garnituri se dă gratuit un briciu englezesc.

(31) 1-1

## Preț redus!

Țara noastră, descrierea vărfurilor Ardealului spre meazăzi și Valea Murășului, de Silvestru Moldovan, se vinde cu prețul redus de 1 cor. (în loc 2 cor.), plus porto 20 fil., la Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagyszében).

Prin Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagyszében) se pot procura

## sigile pentru oficii

parohiale, protopresbiterale și alte oficii, cu prețul de 4 cor., cu cruce sau biserică în mijloc 5 cor. 40 fil., cu hramuri sau alte embleme 8 cor., plus porto postal 60 fil., cu ramburs 70 fil.

## Avis domnilor învățători!

Dela Librăria arhidiecezană se pot procura **Tabelele de intuițiune Hölzel**, adică cele patru anotimpuri și casa țărănească, trase pe pânză **6.60 cor.**, provăzute cu bețișoare sus și jos **8.60 cor.** Seria completă, trasă pe pânză cu bețișoare **43 cor.**, plus porto 92 fileri.

## Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

## vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle



pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătăie de inimă, sg. de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In carșalaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiune mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomand în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție fórt slabă.

Espediție din centru și locul de vânzare pentru țără și strălnătate e: **MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.**

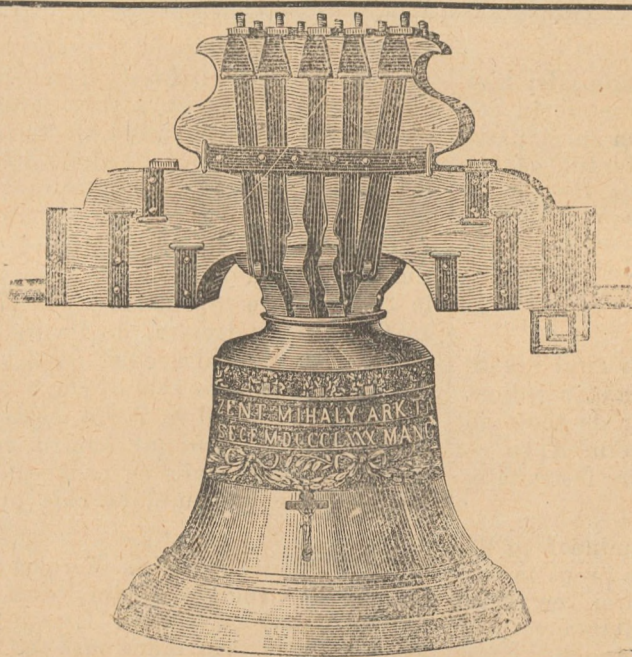
Prima și cea mai veche întreprindere pentru vărsare de campane (clopote) din Ardeal

## Mihail Manchen

fabrică pentru vărsat clopote și scaune de clopote din fer bătut.

Iniințată la anul 1822.

Sighișóra, piața de sus nr. 47



o firmă ce există de la anul 1822 și se bucură de bun renume, se recomandă tuturor comunelor bisericesti a lifera și repararea clopote de tótă mărimea cu corónă de stejar ori de fer legat, cum și clopote cu sunet armonice, Face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici se află gata, în tot timpul. Solvierea se va primii și în rate.

(212) 9-

## Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea mării împovărări a stomachului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu nereglat și au contras bóle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârciuri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

## Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tãmăduitoare, cu vin bun; întărește și înviorază organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiunile de mistuire și influințază puternic asupra noiei formări de sange sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de burueni bólele de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întârzie nime dar' a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni cu urmările lor neplăcute, maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie, precum și conglomerarea sângelui în ficat,

Constipațiile plină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură iute cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depărtază prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insciente de sange și a stării bolnăvicioase a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție, precum și durerile de cap și nopțile perdute (insomnie) consumă adeseori încetul cu încetul multe persoane. Vinul de burueni dă slăbitei puteri de traiu un nou și prospăt impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmază nervi escitați și crează nouă voe de viață. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțămită dovedesc acestea.

Vinul de verburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Tunșor, Seliște, Oca, Stîmnic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tâlmăciu, Boșta, Cîsnădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călmic, Loman, Pînzul-de-sus, Petrișfalău, Sebeșul-săseș, Vînzul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihalț, Teiuș, Blaj, Pânade, Țapu, Mediaș, Birșel, Sîn-Mărtin, Ibașfalău, Basna, Agnita, Cincu-mare, Boholt, Făgăraș, Beclean, Cămpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara, Hațeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în tóte celelalte localități mai mari și mai mici din Ardel, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în tóte calitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se cêră anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sînt: Vin de Malaga 50,0 Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Aniș, Rădăcină „Helen”, iarba ferului americană, Rădăcina „Entianus”, „Kalmus” à 10,0. Tóte aceste se amestecă.

un. dem. [11] 20-